

MÅL 2

FÖRBEREDELSE

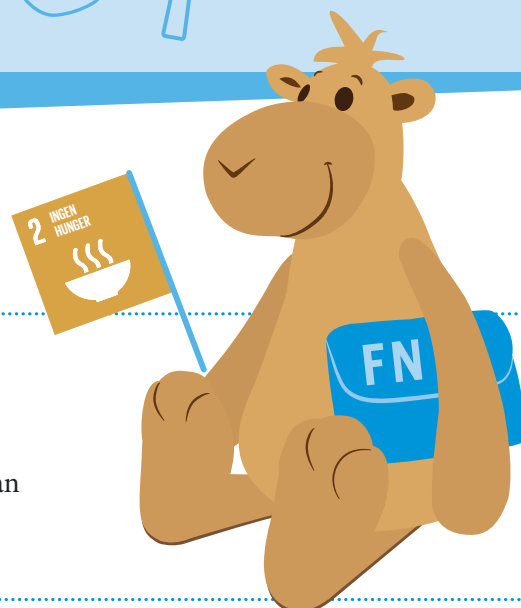
- Läs fakta om mål 2
- **Filurens attribut:** mugg, matskål och sked

UPPLÄGG

1. FN-FILUREN HAR ANLÄNT

FN-filuren har landat i klassrummet med sin väska med brevet, sina attribut och flaggan med mål 2.

2. FILURENS BREV

Hejsan svejsan!

Jag älskar skolmat, i alla fall nästan jämt. Jag brukar alltid passa på att äta skolmat när jag är på besök på olika skolor i världen. Här i Sverige har jag hittat mina favoriträtter på olika ställen. I Gävle åt jag till exempel vitlöksdofande vegobitar, kall bearnaisesås och rostad potatis.

Mmmm... det var supergott! Och i Kalmar blev favoriten krämig ost- och broccolisås serverad med pasta. Ja, ni hör ju hur smarrigt det låter! Vilka är era favvo-rätter?

Har ni funderat på hur fantastiskt det är med skolmat? Här i Sverige tar vi det kanske för givet, men visste ni att för många barn runt om i världen är skolmåltiden det bästa på hela dagen? Vissa går faktiskt till skolan bara för att få något att äta! Det är sant.

Jag har fått göra en väldigt smarrig och matdofande resa tillsammans med FN:s livsmedelsprogram, World Food Programme. De satsar på att inga barn ska gå hungriga och arbetar i jättemånga länder för att alla barn som går i skolan ska få gratis skollunch. Jag har skickat med en film* som WFP har spelat in från en massa skolluncher över världen. Ni förstår ju vad jag har fått smaka på olika goda rätter. (*Se Tips, nedan).

Jag mötte en flicka i Bangladesh som heter Rina. Kolla in på kartan! Hon och jag hade verkligen samma favoritmat, det godaste jag har ätit i Bangladesh. Macher jhol – en gryta på fisk, potatis och tomat som smaksätts med lök, vitlök, ingefära och gurkmeja. Mmmm... och så med smarrigt nykokt ris till. Inte konstigt att vi blev goda vänner! Den fick hon bara ibland, när det var extra lyxigt – så jag hade tur att jag kom just när den serverades på hennes skola!

Rina älskade skollunchen, och hon berättade flera saker för mig som jag inte har kunnat sluta tänka på. Hennes familj var väldigt fattig, och hon var i många år tvungen att vara hemma och ta hand om sina småsyskon när hennes föräldrar jobbade lååååånga dagar på en textilfabrik och sydde kläder. Hon fick helt enkelt inte gå i skolan. Men när hennes region

(brevet fortsätter på nästa sida)

FILURENS BREV FORTS.

(området där hon bodde) äntligen införde gratis skolluncher så ändrades allt!

Hon och hennes syskon fick ju mat i skolan och då blev det billigare för hennes familj att skicka dem till skolan än att de skulle vara hemma. Nu kan hon både få äta sin favoriträtt ibland och få utbildning. Skollunchen kan faktiskt bli det som gör att Rina och hennes syskon inte blir lika fattiga som sina föräldrar.

Rina drömmer om att få bli den första i sin släkt att läsa på universitetet. Hon vill bli lärare eller ingenjör. Och jag lovar – hon kommer att klara det!! Skolmat är som supermat! När barn får näringsrik mat i skolan blir de starkare och smartare. De lär sig mer och klarar skolan bättre.

Skolmaten hjälper också familjerna eftersom föräldrarna inte behöver oroa sig för att fixa luncher, vilket kan spara massor av pengar. Och vet ni vad? Skolmaten hjälper också flickor alldeles extra. Om man är fattig och måste välja vilka barn man ska skicka till skolan så blir det oftast pojkarna, men genom att skolmat serveras så kan föräldrar ha råd att skicka alla barn, även flickorna. Att en så enkel sak kan hjälpa till att skapa rättvisa – det är bra!

En till bra grej: när skolmaten köps från lokala bönder, så får de också mer pengar, vilket såklart är bra för bönderna. Skolmaten hjälper alltså inte bara skolbarnen ur fattigdom utan även fler som bor i området. I Sverige känns det ju självklart att alla får skollunch. Men vet ni vad den stora utmaningen är här i vårt land? Jo, att det slängs så mycket mat. Onödigt.

Så nästa gång ni sitter i matsalen och äter er favoriträtt, tänk på hur mycket gott skolmaten gör – inte bara för er, utan för barn över hela världen! Släng mindre och njut mer!

BILD 1 OCH 2

Skriv ut i A4 eller visa på stor skärm

Bild: UN Photo/Logan Abassi

Bild: UN Photo/Sylvain Liechti

Nödransjoner från World Food Programme delas ut till befolkningen efter en stor översvämning i Kongo-Kingshasa i november 2012.

TIPS!

Se den korta film (1,25 min) från WFP som Filuren tipsade om.
Sök på WPF:s Youtube: Healthy and wellnourished children learn better.

3. TANKAR OM FILURENS BREV

Fundera tillsammans över vad Filuren berättat.

Det kan vara tankar som:

- Vilken är din favoriträtt på skolan?
- Hur kan skollunchen hjälpa barn ur fattigdom?
- Hur skulle det kännas om skollunchen var den enda riktiga maten man fick på en dag?
- Slängs det mycket mat på er skola?

4. VAD BETYDER MÅLET?

Titta på symbolerna på mål 2 och samtala om vad ni tror att det kan betyda:

- Det är en skål som det ångar ur.
- Ingen hunger, vad kan menas med det? Vad är hunger?
- Är det skillnad på hunger och att vara hungrig?
- Hur känns det i kroppen när man är hungrig?
- Finns det de som är hungriga i Sverige många dagar i sträck?
- Vad behöver man för att inte vara hungrig?

Se en film om mål 2

<https://vimeo.com/918328654>

5. GÖR NÅGOT FÖR MÅLET

Dags för eleverna att göra något som bidrar till mål 2 och som de kan sprida till andra.
Dags att minska matsvinnet på skolan!

Bild: Shutterstock

GÖR SÅ HÄR:

- Berätta gärna för eleverna om Livsmedelsverket som gör regelbundna mätningar av hur mycket skolmat som slängs varje år i Sverige. År 2022 var det motsvarande ungefär var sjätte portion. (I siffran ingår matsvinnet som uppstår i köket, från serveringen och från tallriken). På ett år blev det 11 700 ton, eller 35 miljoner måltider. Mycket mat!

Det är lätt att tänka att matsvinnet beror på att det lagas för mycket mat, men problemet är enligt Livsmedelsverket, framförallt ”trivsselfaktorer” som att lunchen är för stressig, att det är hög ljudnivå och för få vuxna i matsalen eller att eleverna inte tycker om maten. Vill man minska matsvinnet behöver man både arbeta med att ta mindre portioner, men också med att skapa en lugnare och trevligare lunchmiljö.

- Klura tillsammans kring matsvinn på er skola. Vet eleverna om det slängs mycket mat hos er? Är det något ni pratar om och jobbar med på skolan? Vad skulle ni kunna göra (mer) hos er?

Förslag på saker att göra som andra skolor har gjort:

- Samarbeta med personalen i matsalen och mät hur mycket mat som slängs under en-två veckor. Gör därefter en utmaning till hela skolan, att ni ska få ner svinnet till nästan noll. Informera och gör skyltar. Gör en ny en-två veckors period där ni väger maten som slängs. Förhoppningsvis blir det mycket mindre. Och ni får fira att ni kunde minska matsvinnet!
- Gör en matsvinnstävling mellan olika skolor i kommunen. En vecka per år mäts matsvinnet från matsalen på skolorna. Vinnare utses! Efterrätt serveras som belöning.
- Tänk till kring hur er matsal skulle kunna bli trevligare? Skulle ni kunna bidra på något vis? Vem bestämmer över matsalen?
- Prova att fixa till något gott på “gammal frukt” till skolmellis, till exempel smoothie på bruna bananer och skruttiga äpplen och yoghurt där bäst-före datumet passerats.

Bild: Unsplash/Element 5 Digital

TIPS!

För inspiration: gå in på UR Play och sök på Uppdrag framtid, avsnitt “Boys from Viken, stoppar matsvinnet”. Längd 14 min.

Kompisarna William, Ludwig, Mio och Alfons i Sandviken kämpar för att förbättra miljön genom att stoppa matsvinnet. Här får man veta på vilket sätt matsvinnet har en negativ miljöpåverkan och hur vi kan minska det.

6. DELA VIDARE OCH INSPIRERA ANDRA

- Berätta för Filuren vad ni har gjort för mål 2 med hjälp av text och bilder.
- Sprid era nya kunskaper om matsvinn till andra skolor genom att dela text och bilder på inspirationssidan.
- Använd det ni har hemma i kyl och skafferi innan ni köper nytt.

Källhänvisning:

FN:s livsmedelsprogrammet WFP: <https://sv.wfp.org/skolmat>

Livsmedelsverket

<https://www.livsmedelsverket.se/om-oss/press/nyheter/pressmeddelanden/pengar-i-soptunnan-nar-35-miljoner-skolluncher-slags>